

5) Nhiệm sở 5: Ty Công chánh Bạc Liêu

Bạc Liêu nổi tiếng về công tử BL, đồng ruộng cò bay thẳng cánh, vườn nhãn chạy dài mấy chục cây số. Tôi về Bạc Liêu tháng 8/1971 thì tháng 4/1972 xảy ra trận Mùa hè đỏ lửa (Bình Long anh dũng). Nhân dịp Nha Thủy Vận khánh thành công tác vét kinh Bạc Liêu - Cà Mau, Thủ Tướng Trần thiện Khiêm và Tổng Trưởng Công Chánh Dương kích Nhưõng có đến dự. Khi lễ xong, phái đoàn lên ghe máy hoặc tàu về Bạc Liêu ra vườn nhãn dự tiệc. Khi đi chuyển trên kinh, một tai nạn xảy ra, làm Đại tá Tỉnh Trưởng, Dân biểu Lâm hoàng Hôn và cụ thân hào Lâm quang Minh rớt xuống kinh (cụ Lâm quang Minh vì tuổi già bị chết đuối). Nghe đồn cụ Lâm quang Minh là chú bác của 2 Trung Tướng Lâm quang Thi và Lâm quang Thọ; riêng Thủ Tướng Trần thiện Khiêm ngày xưa đã từng trú ngụ tại nhà cụ Lâm quang Minh không biết có đúng không? Sau cùng là biến cố 30/4/1975. Vì đường sá miền Tây hư hỏng nặng, nên các Trường Ty CC Sóc Trăng, Bạc Liêu, Cà Mau, Rạch Giá, Long Xuyên, Châu Đốc vv.. chỉ bị bắt học tập cải tạo tại chỗ để kịp thời sửa chữa đường, cầu hàu lưu thông không bị gián đoạn. Tôi xin nghỉ việc tại Bạc Liêu năm 1976.

6) Nhiệm sở 6: Sở Giao Thông Vận Tải thành phố Sài Gòn

Sở Giao Thông Vận Tải thành phố Sài Gòn gồm Sở Công Chánh Đô thành Sài Gòn-Chợ Lớn, Ty CC Gia Định và một phần Ty CC Long An cũ sáp nhập lại. Sau khi học tập cải tạo, hơn 20 kỹ sư đã đến đây xin làm việc (kể cả tôi), như các kỹ sư Mã Minh (phụ tá Tổng cục trưởng Kiều Lộ), Nguyễn văn Lâm (Thanh Tra bộ CC), Trương công Thiện (Chánh sự vụ Sở CC Đô Thành), Nguyễn văn Ngân (Giám Đốc) và một số chánh sự vụ, trưởng ty khác. Năm 1977, Sở cử một phái đoàn kỹ sư đi Hà Nội dự Hội Nghị Khoa Học Kỹ Thuật toàn quốc gồm các KS Nguyễn văn Ngân, Trương công Thiện, tôi, vài anh em khác và một số cán bộ. Chúng tôi có dịp đi Hà Nội, Hải Phòng từ Nam ra Bắc bằng đường bộ và luôn cả bặt về.

Tôi vượt biên bằng đường biển tháng 4/1979; ở Mã Lai 7 tháng; đến Mỹ cuối năm 1979, ngụ tại Sacramento (thủ phủ Cali) cho đến nay. Sau khi đậu PE, tôi đã vào làm việc tại California Department of Transportation (Caltrans) cho đến ngày hưu trí năm 71 tuổi.

7) Nhiệm sở 7: Caltrans

Tôi làm việc tại Division of Structure, chuyên về thiết kế các cầu trên xa lộ thuộc tiểu bang California trong hơn 10 năm đầu. Vì California thường hay động đất, nên ngoài việc thiết kế như các đồ án thường, tôi còn phải thiết kế thêm phân động đất theo Elastic Dynamic Analysis Method, để cầu có thể chịu đựng các trận động đất lớn nhất có thể xảy ra trong vòng 150 năm sắp tới (Maximum Credible Earthquake). Riêng các cầu có xe điện đi qua, tôi phải thiết kế thêm Stray Current Provisions, đặt thêm các thiết bị, để sắt cầu không bị soi mòn (erosion) bởi làn sóng do xe điện (light rail) phát ra khi qua cầu. Còn lại 11 năm cuối, tôi chỉ phụ trách kiểm tra lại các hồ sơ kỹ thuật thiết kế các cầu trên xa lộ Cali; do các nhà thầu tư nhân nhận thực hiện, trình duyệt và phê chuẩn. Trong thời gian này thì biến cố ngày 11/9/2001 đã xảy ra làm thiệt mạng hơn 3000 người.

Hầu hết các AHCC đều thành công về nhiều phương diện. Đó là nhờ sự cố gắng và học hỏi ở trường Cao Đẳng Công Chánh. Tôi xin thành kính cảm ơn các Giáo sư đã tận tâm chỉ dạy và các bạn bè đã giúp đỡ trong thời gian 45 năm qua.

Thủ Phủ California 30/6/2010

Chuyện nhớ lại và suy ngẫm

Buổi trưa hôm ấy trời nắng như đổ lửa, không một ngọn gió.

Hàng trăm con mắt dõi theo đường tàu dài hun hút hướng về phía Cam Ranh như mong đợi cái gì.

Sao hôm nay tàu về trễ thế!

P. nhìn lại đống củi được bó gọn từng ba lọn thành một băng dây kềm nằm ngay ngắn hai bên đường tàu lửa.

Vì có rất nhiều người đi mua củi về bán tại Nha Trang, nên ba anh em sau khi chọn mua xong, phải hì hục dùng dây kềm buộc ba lọn thành một để dễ di chuyển lên tàu cho kịp chuyến. Những lần đầu đi buôn củi, chưa có kinh nghiệm này nên thường là không kịp, phải chia phiên ngủ lại ga Suối Cát để giữ củi chờ hôm sau mới về.

P. còn cẩn thận đem theo hạt permanganate de Kali, trước đây Ba của P. hay dùng pha thuốc đỏ chữa vết thương, lấy nước hòa thành màu đỏ bôi lên từng thanh củi làm dầu sợ khi về ga củi bị xô ra lẫn với củi của người khác lại cãi nhau tranh giành. Những bó củi của người khác có dầu than đen gạch chéo, khoan tròn; hoặc phân trắng bôi vôi vàng hình hoa mai hoặc hình gì đó. Ất hẳn là của nhóm sư phạm đi buôn củi rồi. Thấp thoáng bên cạnh những bó củi có mấy chiếc áo bà ba mà.

Tàu đi chậm chậm vào ga. P. nhẩm đếm số toa và cố chọn toa còn trống để lên củi.

Lạy trời cho tàu dừng gần cửa cho dễ đưa củi lên. Toa số 7 còn trống, vọt qua khỏi đống củi của ba anh em chừng 20 mét.

P. thét lên với hai em Kh. và H.: “cố gắng nhé, thằng H. nhảy lên toa trước, anh và Kh. sẽ chuyển lên cho em. Nhớ đừng quăng củi vào đầu người ta phải tội đấy”. Hàng trăm bó củi vọt qua đầu của hai anh em để lao lên tàu, mặc cho hành khách la hét khản cả cổ. Có hôm, củi phang cả vào đầu, vào mặt khách đi tàu! Mặc kệ sao cho kịp thì thôi, tàu không bao giờ đậu lại đủ thời gian cho nhóm lên củi làm từ tốn được.

Ba anh em dặn nhau không được bắt chước người ta. Cứ cố hết sức mình, không kịp thì ở lại. Nếu không có “sáng kiến buộc dây” thường

P. phải ở lại cho hai em về trước liên lạc chỗ giao củi.

Dù chuẩn bị bao tay, và mặc áo field jacket quân đội của Ba để lại nhưng dăm củi vẫn xước vào mặt, vào cánh tay tưa cả máu.

May mắn vừa lên hết số củi thì tàu kéo còi, xình xích lao về phía Nha Trang.

P. và Kh. nhảy vội lên đống củi, lấy tay áo quẹt những giọt mồ hôi nhễ nhại trên mặt làm mờ cả đôi kính cận. Đón lấy bình rửa đựng nước uống từ tay Kh. để tu vôi một ngụm dài. Sau đó P. lần tay xuống kéo fermature của chiếc botte de saut kiểm tra lại ba chiếc vé tàu màu vàng nằm nhẵn nhúm trong vớ giày. Vẫn còn! P. lại lần tay bóp nhẹ cái túi dết để kiểm tra các thứ phòng tai nạn: bông, gạch, thuốc đau bụng, hai cái syringe nằm gọn trong túi vải quần kỹ mấy ống thuốc cầm máu và lọ Phisohex để rửa vết thương khi cần, cả dây thun nữa chứ.

Lần nào cũng vậy, P. phải chuẩn bị các thứ, chứ thằng Kh. (lớp 12), thằng H. (lớp 8) tuổi còn ham chơi, cứ cười ông anh lắm cảm. Ta sao mình vậy, lo gì cho vất vả.

Còn thế nào mới vất vả các em ơi?

Ba mẹ ơi, con đâu nghĩ sau 4 năm đại học, về lại Nha Trang con lại phải thế này. Hôm đưa Ba đến trường La San Tabert trình diện, Mẹ cẩn thận chuẩn bị cho Ba những tấm áo, cả túi thức ăn, mấy lọ dầu nhị thiên đường. Mẹ còn dặn Ba đừng giặt quần áo, cứ mặc xong 20 ngày học tập, về Mẹ sẽ giặt luôn một thể! Sau này, P. mới

biết 20 ngày Mẹ nói thành ra gần 1500 ngày đặng đặng mong đợi mỗi mòn! Tường chừng không còn thấy nhau nữa.

Tàu lao đi vun vút qua ga Suối Dầu, rồi ga suối Sâu. Thăng H. chột đứng dậy: “hai anh ngồi trông củi, em ra toa sau gặp thằng Khôi (nhà trước ga NT, có chiếc xe ba gác để chở củi, giao hàng) tí nhé. Ừ đi cẩn thận đấy”.

Chừng năm phút sau, bỗng có tiếng la ‘chết rồi, có người rút tàu lửa!’

P. chột dạ, một cái gì nhoi nhoi trong tim, không lẽ ...

P. nhào người ra cửa toa, nhìn ngược về phía sau. Một cái đầu người đang chui ra khỏi cạnh đường tàu. Còn sống mà.

Kh. khản cả cổ, trời ơi, H. rút tàu lửa rồi! Anh P. ơi làm sao bây giờ.

Con tàu rùng rùng vài lần muốn dừng rồi lại hối hả chạy tiếp!

Lặng đi ít phút, P. leo vội lên nóc toa, chạy về phía đầu tàu. Em tôi còn sống mà, dừng lại! dừng lại! Mặc cho P. la khản cả cổ, tàu cứ lao đi như không nghe thấy gì.

P. lao vào người lái tàu. Anh cho tàu dừng lại! Em tôi còn sống! Hãy cứu lấy nó!

Đ.M. mấy thằng buôn củi! Cho chết luôn!

P. nghe muốn bùng cả hai tai.

Rút phăng ba tấm vé chìa vào mặt người lái tàu. Tôi có vé mà. Trời ơi! dừng tàu lại! Dừng tàu lại!

Kh. lao vào, cánh tay chắc nịch của Kh, xoắn lấy cổ áo người lái tàu nghiêng rặng vắn ngược lại. Ông phải lùi tàu lại cứu em tôi chứ! Nghĩ sao đó, con tàu dừng kịch lại, rồi từ từ lùi vào khoảng ga Suối Sâu ....

P. và Kh. nhảy vội xuống tàu, đàng xa có người khiêng chiếc võng dây đi ngược lại.

P. ơi em mày bị xe lửa cán mất chân rồi, máu me tùm lum nè.

Trời ơi Trí! (Trí B1, không phải Trí con lớp B2, làm rầy ở Cây Cây lúc bấy giờ).

Cám ơn nhiều! cám ơn nhiều lắm!

Cho đến bây giờ P. chưa tìm ra Trí B1 ở đâu để cám ơn nữa. Chắc phải nhờ Đoàn thối Lai (B1), anh của Liên Ba (NTH-73) tìm giúp để cảm ơn cho phải đạo làm người.

P. chỉ kịp ôm chầm lấy thăng H.

Em chết mất anh P. ơi.

Không! Không! Không thể thể được!

Máu từ vết thương tươm ra ướt đầm vạt áo của hai anh em P. và Kh.

Kh. chạy lại nhặt cái bàn chân tím tái rớt bên đường tàu.

P. cầm lấy rồi gói vội trong miếng gạc nhét vào túi dết một cách vô thức!

Khiêng được H. lên lại toa tàu.

P. cố trấn tĩnh hai em, dù trong ruột rồi bời.

Căng óc ra nhớ lại những bài cấp cứu ngoại khoa trong quyển sách của BS Ninh dạy Ba thuở trước. P. thường lén Ba để lấy ra đọc say mê. Trước đây, P. hay theo Ba vào trại A1 để thăm các chú bệnh binh, xem Ba rửa và băng bó vết thương cho các chú.

P. từng mơ ước sau được nối nghiệp Ba. Nhưng Ba thường ngăn. Các con cố học sau này vào trường kỹ thuật Phú Thọ như chú Thuyết, chú Thuyết, đừng theo nghề của Ba vất vả lắm.

P. lấy dây thun buộc garô cho máu bớt chảy. nhớ thỉnh thoảng nói chút ít để khỏi hoại thư vết thương.

P. rút syringe, bẻ ống thuốc vitamine K tiêm cho H. một mũi.

Bấm mạch cổ tay thấy H. cứ lịm dần. Tàu chạy sao chậm thế. Nhanh lên nào .

Rút ống Solucortef duy nhất ra khỏi túi dết, bấm mạnh một đầu cho miếng cao su lọt khỏi

ngăn giữa, lắc mạnh tay P. vừa run tay vừa tiêm cho H. một mũi cầu may.

Không hiểu có tác dụng gì không nữa trời ạ. Trước đây nghe Ba nói chuyện với các chú Ninh, chú Hải trong trại bệnh binh Nguyễn Huệ, khi tiêm trụ sinh phải để sẵn ống Solucortef nếu bị sốc trụ tim thì tiêm bồi vào.

Ôi Ba ơi! kiến thức của con ở Phú Thọ chỉ biết Strain với Stress nào cùng moment nào shear để design cầu cống, con làm sao biết thế nào là trụ tim mạch, thế nào là sốc phản vệ đâu. Ước gì con được học y khoa như bạn Uyên em bác sĩ Trụ thì tốt rồi.

Sau đó P. dùng lọ PhisoHex phun đầy vết thương cho H.

Một đồng bầy nhầy nào xương nào thịt nào gân không nhìn ra hình thù gì nữa ....

Sau này trong bệnh viện, trước là Trung tâm y tế toàn khoa Nha Trang, nơi Ba từng làm việc vật lý trị liệu cùng bác Hồi phòng Quang tuyến X, Bác Phụng (Ba của Hải B1, Thúy NTH – 73 đường Hát Giang) phòng gây mê trước khi giải phẫu.

H. thuật lại câu chuyện đau lòng :

Em vừa bước qua chỗ hai toa tàu nối nhau (tàu chợ không vách ngăn bảo vệ). có ai đó huých cùi chỏ vào hông em, em la lên và rớt xuống giữa đường tàu đang chạy.

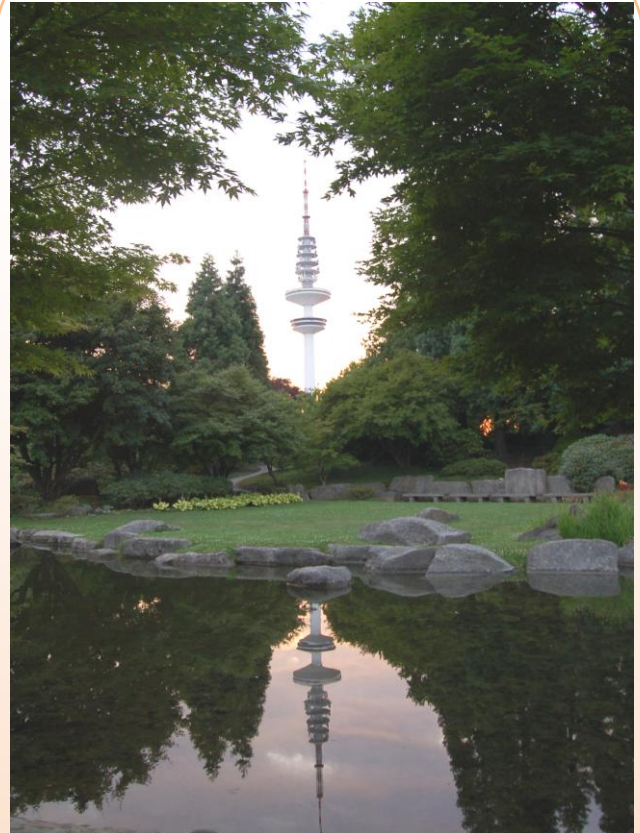
Không hiểu sao có ai đó nâng em lên và hất ra ngoài đường ray, chân nóng bỏng rồi tê dại, không biết gì nữa.

Sau đó anh Trí làm rẫy bên đường tàu chạy lại cống em tránh xa đường tàu rồi cáng em đi bằng võng.

Đến bây giờ ngẫm lại, P. vẫn không hiểu sao H. lại thoát chết trong đường tơ kẽ tóc như vậy.

Phải chăng, trước đây Ba đã cứu nhiều người trong chiến tranh nên Thượng Đế đã nâng bàn tay vớt lấy em H.? .....

Phương Nguyên

Vịnh cảnh hình bia LT95

Nguyễn Đức Chí

*Cây lá bao quanh suối ngọc nguồn.
Đài hình len giữa mảnh trời ôm.
Lữ hành đứng lặng, nhìn thấp sưng.
Nước hồ soi bóng cảnh chiều hôm.*